

Uit te faseren werkzame stoffen in Ambitie 5.0

Om te voorkomen dat stoffen met een hoge milieu-impact toegepast blijven worden, willen we in Ambitie 5.0 deze stoffen over de tijd uitfaseren. Dit betekent dat vanaf een bepaald moment in de toekomst het onder Ambitie 5.0 niet meer is toegestaan om deze middelen te gebruiken voor gewasbescherming. Enerzijds voor kwekers gedurende het teeltproces, anderzijds voor retailers gedurende opslag en/of verkoopproces. Een overzicht van de betreffende stoffen en veelgebruikte middelen met die stoffen erin is te vinden op p. 4-7 van dit document.

Dit kan betekenen dat een stof gevonden kan worden op een plant in een tuincentrum, bouwmarkt of supermarkt die op dat moment niet meer toegestaan is. Belangrijk is om dan te achterhalen of dit door toedoen van een kweker is en, zo ja, wanneer dit was. Het kan namelijk zijn dat op het moment van toepassen de stof nog toegestaan was. Er is in dit geval geen overtreding van Ambitie 5.0.

We benaderen uit te faseren stoffen in Ambitie 5.0 vanuit drie hoeken:

- Illegale Stoffen
- GP9 Stoffen
- Toxic 12 Stoffen

CLM heeft onderzoek gedaan naar de toepassing van de GP9 en Toxic 12 stoffen door kwekers in 2021. In dit onderzoek werd duidelijk hoeveel procent van de Nederlandse kwekers die via MPS registreren gebruikmaakt van GP9 en Toxic 12 stoffen. Dit onderzoek is gebruikt als leidraad om te bepalen wat de tijdsperiode is dat stoffen uitgefaseerd worden in Ambitie 5.0.

Illegale Stoffen

Het spreekt voor zich dat het gebruik van middelen met stoffen die verboden zijn (in Nederland, Europa of wereldwijd) niet toegestaan is onder Ambitie 5.0. Als deze stoffen alsnog gevonden worden, dan treedt [het sanctiekader](#) in werking.

GP9 Stoffen

Van de GP9 Stoffen zijn er in Nederland nog maar twee gedeeltelijk toegestaan: deltamethrin (actieve stof in Decis) en acetamiprid (actieve stof in Gazelle). Al gedurende ambitie 4.0 zijn deze stoffen gedeeltelijk uitgefaseerd. Ambitie 5.0 werkt toe naar een volledige uitfasering.

De keuze om deze laatste GP9 stoffen volledig uit te faseren heeft te maken met de hoge impact die zij hebben op het milieu.

Voor GP9 Stoffen worden de volgende tijdspaden aangenomen:

- acetamiprid krijgt 1 jaar de tijd om volledig uit te faseren en zal vanaf 2025 niet meer toegestaan zijn onder Ambitie 5.0; en
- deltamethrin krijgt 2 jaar de tijd om volledig uit te faseren en zal vanaf 2026 niet meer toegestaan zijn onder Ambitie 5.0.

De uitzonderingen per gewasgroep die tot die tijd gelden zijn te vinden op p. 5 -6 van dit document.

Toxic 12 Stoffen

De Candidates for Substitution (CfS, ook bekend als Kandidaten voor Vervanging) is een lijst van stoffen met een hoger risico voor milieu en/of gezondheid, waarvan de EU de wens heeft uitgesproken om ze te vervangen. Ze worden vooralsnog toegestaan omdat er volgens overheid en sector geen effectiever middel met een lagere impact beschikbaar is. De CfS bestaat uit ruim 50 middelen waarvan de verwachting en de bedoeling is dat deze op termijn worden vervangen.

Binnen de CfS gaat er speciale aandacht uit naar de Toxic 12. Dit zijn 12 stoffen die door PAN geïdentificeerd zijn als de meest schadelijke stoffen binnen de CfS. Gezien de hoge impact die de Toxic 12 heeft binnen de CfS, en gezien de verwachting dat deze op termijn ook door wet- en regelgeving zullen worden uitgefaseerd, is ervoor gekozen om deze stoffen mee te nemen in de Ambitie.

Er is onderscheid te maken tussen twee groepen stoffen in de Toxic 12: stoffen die in Nederland wettelijk *niet* zijn toegestaan om toe te passen en stoffen die in Nederland wettelijk *wel* zijn toegestaan om toe te passen.

De zes stoffen die wettelijk *niet* zijn toegestaan om toe te passen in Nederland zijn:

- 8-hydroxyquinoline (actieve stof in *Probelte*)
- chloortoluron (actieve stof in *Lentipur*)
- dimoxystrobin (actieve stof in *Swing Gold*)
- ipconazool (actieve stof in *Crusoe*)
- ziram (actieve stof in *AA Protect*)
- cypermethrin (actieve stof in *Talisma*).

Deze middelen zijn in Ambitie 5.0 per direct (dus vanaf 2024) niet meer toegestaan. Dit geldt ook voor planten die buiten Nederland geteeld zijn en waar de stoffen nog wel zijn toegestaan.

De zes stoffen die wettelijk *wel* zijn toegestaan zijn om toe te passen in Nederland zijn:

- esfenvaleraat (actieve stof in *Sumicidin*)
- lambda-cyhalothrin (actieve stof in *Karate*)
- pendimethalin (actieve stof in *Stomp*)
- pirimicarb (actieve stof in *Pirimor*)
- propyzamide (actieve stof in *Kerb*)
- tebuconazool (actieve stof in *Folicur*).

Er wordt 1 jaar de tijd gegeven om onderstaande stoffen uit te faseren. Deze zijn vanaf 2025 niet meer toegestaan onder Ambitie 5.0.

- esfenvaleraat*
- lambda-cyhalothrin
- propyzamide*
- pendimethalin*
- tebuconazool (toelating loopt tot augustus 2024)

Er wordt 2 jaar de tijd gegeven om onderstaande stoffen(volledig) uit te faseren. Deze zijn vanaf 2026 niet meer toegestaan onder Ambitie 5.0.

- esfenvaleraat*
- pirimicarb
- propyzamide*
- pendimethalin*

*Dit zijn stoffen die in sommige gewasgroepen vanaf 2025 niet meer zijn toegestaan en vanaf 2026 voor alle gewasgroepen niet meer zijn toegestaan onder Ambitie 5.0. Voor welke gewasgroepen t/m 2025 een uitzondering geldt is te vinden op p. 5 - 6 van dit document.

Samengevat

Uit te faseren stoffen

Vanaf 2024 is het onder Ambitie 5.0 niet meer toegestaan om middelen met de volgende werkzame stoffen toe te passen:

Vanaf 2024	Insecticide	Herbicide	Fungicide
GP9	acetamiprid* deltamethrin*		
Toxic 12	cypermethrin	chloortoluron	dimoxystrobin 8-hydroxyquinoline ipconazool ziram

*Uitzondering voor sommige gewasgroepen
Jaar ervoor al (gedeeltelijk) uitgefaseerd

Vanaf 2025 is het onder Ambitie 5.0 niet meer toegestaan om middelen met de volgende werkzame stoffen toe te passen:

Vanaf 2025	Insecticide	Herbicide	Fungicide
GP9	acetamiprid** deltamethrin*		
Toxic 12	cypermethrin esfenvaleraat* lambda-cyhalothrin	chloortoluron propyzamide* pendimethalin*	dimoxystrobin 8-hydroxyquinoline ipconazool ziram tebuconazool

*Uitzondering voor sommige gewasgroepen

**Uitzondering voor gewasgroepen vervalt
Jaar ervoor al (gedeeltelijk) uitgefaseerd

Vanaf 2026 is het onder Ambitie 5.0 niet meer toegestaan om middelen met de volgende werkzame stoffen toe te passen:

Vanaf 2026	Insecticide	Herbicide	Fungicide
GP9	acetamiprid deltamethrin**		
Toxic 12	cypermethrin esfenvaleraat** lambda-cyhalothrin pirimicarb	chloortoluron propyzamide** pendimethalin**	dimoxystrobin 8-hydroxyquinoline ipconazool ziram tebuconazool

**Uitzondering voor gewasgroepen vervalt
Jaar ervoor al (gedeeltelijk) uitgefaseerd

Uitzonderingen

Uitzonderingen 2024

Hoewel de onderstaande stoffen vanaf 2024 moeten zijn uitgefaseerd onder Ambitie 5.0, geldt voor de onderstaande gewassen een uitzondering. Op deze gewassen kunnen de betreffende stoffen dus nog wel worden toegepast.

Categorie	Werkzame stof	Nog geen verbod voor gewassen
GP 9	Acetamiprid	Roos Orchidee Tulp (bollenteelt) Lelie (bollenteelt) Hyacint (bollenteelt) Narcis (bollenteelt)
	Deltamethrin	Perkplanten Kamerplanten (groen) Bos en en haagplantsoen Laan en parkbomen Boomteelt (container) Vruchtbomen (onderstammen) Chrysanth Freesia Zomerbloemen Orchidee Vaste planten (in pot)

Uitzonderingen 2025

Hoewel de onderstaande stoffen vanaf 2025 moeten zijn uitgefaseerd onder Ambitie 5.0, geldt voor de onderstaande gewassen een uitzondering. Op deze gewassen kunnen de betreffende stoffen dus nog wel worden toegepast.

Categorie	Werkzame stof	Nog geen verbod voor gewassen
GP 9	Deltamethrin	Perkplanten Kamerplanten (groen) Bos en en haagplantsoen Laan en parkbomen Boomteelt (container) Vruchtbomen (onderstammen) Chrysant Freesia Zomerbloemen Orchidee Vaste planten (in pot)
Toxic 12 Wettelijk (nog) wel toegestaan in NL	Esfenvaleraat	Perk- en potplanten Chrysant Freesia
	Pendimethalin	Bos- en haagplantsoen Laan- en parkbomen Containerteelt Zomerbloemen
	Propyzamide	Bos- en haagplantsoen Laan- en parkbomen Containerteelt Zomerbloemen

Vanaf 2026 vervallen alle uitzonderingen

Middelen waar werkzame stoffen in zitten

Hieronder staat een overzicht

Categorie	Werkzame stof	Middelen
GP 9	Acetamiprid	Onder andere <i>Gazelle</i> en <i>Antilop</i>
	Deltamethrin	Onder andere <i>Decis</i> en <i>Omnisect</i>
Toxic 12 Wettelijk niet toegestaan in NL	8-hydroxyquinoline	Onder andere <i>Probelte</i>
	Chloortoluron	Onder andere <i>Lentipur</i>
	Dimoxystrobin	Onder andere <i>Swing Gold</i>
	Ipconazool	Onder andere <i>Crusoe</i>
	Ziram	Onder andere <i>Protect</i> en <i>Triscabol</i>
	Cypermethrin	Onder andere <i>Talisma</i> en <i>Belem</i>
Toxic 12 Wettelijk (nog) wel toegestaan in NL	Esfenvaleraat	Onder andere <i>Sumicidin</i> en <i>Sumi-Alpha</i>
	Lambda-cyhalothrin	Onder andere <i>Karate</i> en <i>Ninja</i>
	Pendimethalin	Onder andere <i>Stomp</i> en <i>Malibu</i>
	Pirimicarb	Onder andere <i>Pirimor</i> en <i>Pediment</i>
	Propyzamide	Onder andere <i>Kerb</i> en <i>Setanta</i>
	Tebuconazool	Onder andere <i>Folicur</i> en <i>Prosaro</i>